

BÖLÜM 11

Reaksiyon Zamanı ve Karar Verme*

İbrahim Orkun AKCAN¹
Atilla PULUR²

Reaksiyon Zamanı

Hareket süratinin bir parçası olan reaksiyon zamanı bir sinyalin verilmesinden sonra isteyerek, bilinçli hareketin başlatılmasına kadar geçen süredir ve nöro fizyolojik özelliklere bağlıdır (1).

Reaksiyon zamanı çeşitleri: Reaksiyon zamanı çeşitleri farklı gruplarda tanımlanmaktadır(3).

Basit reaksiyon zamanı: Yalnızca tek bir uyarana karşı cevap oluşturmaktadır. Mesela, bilinen bir lokasyona işaretleme görünmekte olan noktayı belirleme ya da sese reaksiyon verme gibi. Merkezi sinir sisteminin değerlendirmesi çok hızlıdır. Binboğa ve arkadaşları, farklı frekanslardaki ve şiddetlerdeki işitsel uyaranların insanda basit reaksiyon süresini etkilemesini çalışmalarında, reaksiyon süresinin şiddet düzeyinin artması ile anlamlı ölçüde kısaldığını reaksiyon süresinin frekansa göre anlamlı olarak değiştiğini belirtmektedir (4).

Hatırlama reaksiyon zamanı: Tepki gösterilmesi gereken bazı uyaranların (hafıza kümesi) ve ayrıca tepki verilmemesi gereken uyaranların (ayırt etme kümesi) bulunmaktadır, fakat sadece doğru tepki vardır. Örnek verecek olursak; çalışan bir tekniğin hatırlanması gibi (2).

Seçimsel reaksiyon zamanı: Denek uyarana karşılık gelen tepkiyi vermelidir. Yalnız cevap her zaman butona basmaktır. Miller ve Low, motor hazırlık

¹ Dr., Öğretim Üyesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ibrakim.akcan@erzincan.edu.tr

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, pulur@gazi.edu.tr

* Bu çalışma 2016 yılında tamamlanan "Elit oryantiring sporcularının görsel reaksiyon süreleri ile karar verme stilleri arasındaki ilişki" adlı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

19. Satman, C. (2005). Futbol hakemlerinin kararları üzerinde seyirci sesinin etkisinin analizi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
20. Marco, C.D., Hartung, D.J., Nevman, I. and Parr, P. (2003). Validitiy of the decisional process inventory. *Journal of vecati ond Behovion*, 63, 1-19.
21. Zeleny, M.(1982). Multiple criterio decision making. J.L. Cochrane (ed.) New York; Mc Gruter Hill, 25.
22. Deniz, M.E.(2002). Üniversite öğrencilerinin karar verme stratejileri ve sosyal beceri düzeylerinin TA-Baskın ben durumları ve bazı özlük niteliklerine göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
23. Taşdelen, A. (2001). Öğretmen adaylarının bazı psiko sosyal değişkenlere göre karar verme stilleri, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), 40-50.
24. Kin, M. ve Taşgün, Ö. (2009). Kick boks antrenörlerinin karar verme ve düşünme stillerinin incelenmesi, *Ankara, Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi*, (1), 11-27.
25. Carney,C. and Wills, C.(1995). Discover the career with in you. New York, Coke Publushing Company. Newell, F. (2004). CRM Neden Başarılı Olmuyor(2.Baskı). (Çev, O.C. Öner toy), İstanbul: Sistem Yayıncılık.
26. Tenenbaum, G. and Eli, M.B. (1993). Decision making in sport; A Cognitive Perspective, *Handbook of Research of Sport Psychology*, Macmillan Publishing Company New Yard.
27. Newell, F. (2004). CRM Neden Başarılı Olmuyor(2.Baskı). (Çev, O.C. Öner toy), İstanbul: Sistem Yayıncılık.